

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ОПОДАТКУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА
НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ**

підготовки магістра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента **ОПОДАТКУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ** підготовки магістра

Розробники: Проць Н.В., доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

Микола КАРЛІН

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 27 вересня 2027 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

© Проць Н.В., 2025 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, Фінанси і кредит.	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120</u> /4		Рік навчання 1
		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції Денна 10 год Заочна 4 год
		Практичні (семінарські) Денна 14 год. Заочна 6 год Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
		Консультації Денна 8 год. Заочна 14 год
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота Денна 88 год.
		Форма контролю: іспит
		Мова навчання
		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП: ПРОЦЬ НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 097-34-63-688

E-mail: VyshnevskaNataliya@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. **Анотація курсу.** Силабус вибіркового освітнього компонента «ОПОДАТКУВАННЯ ТА БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти магістерського рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких та обґрунтованих знань з теорії місцевого оподаткування, процесу формування та реалізації бюджетної політики на місцевому рівні.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою вивчення курсу “Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні” є обґрунтування закономірностей та об’єктивних тенденції формування та виконання місцевих бюджетів в процесі перерозподілу ВВП.

Завдання курсу:

- з’ясувати теоретичні та методологічні основи місцевого оподаткування;
- визначити інструменти місцевого оподаткування та реалізації бюджетної політики
- визначити проблеми та можливості впровадження самооподаткування, формування фінансових ресурсів ОМС та окреслити шляхи їх вирішення.

Студенти повинні знати: суть та структуру місцевих бюджетів; етапи бюджетного процесу на місцевому рівні; склад органів управління бюджетом та їх основні функції; порядок визначенні пріоритетів бюджетної політики на місцевому рівні, порядок виконання місцевих бюджету,

Soft skills: критичне та логічне мислення, вміння знаходити, працювати та інтерпретувати інформацію, саморозвиток, вміння вирішувати проблеми, критичне мислення для аналізу витрат, адаптивність до змін у фінансуванні, лідерство для прийняття рішень та командну роботу для досягнення цілей.

1. Структура освітнього компонента

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Основи теорії місцевого оподаткування	14	2		12	-	
Тема 2. Розвиток системи місцевого оподаткування та функціональні механізми місцевого оподаткування	14		2	12		О, Д, Т (10 б)
Тема 3. Загальна характеристика та порядок адміністрування місцевих податків	16	2	2	12		О, Д, Т (10 б)
Тема 4. Місцеві збори. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів.	18	2	2	12	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 5. Теоретичні, інституційні основи формування бюджетної політики на місцевому рівні	16	2	2	10	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 6. Методичні підходи до оцінки та система удосконалення інструментарію проведення бюджетної політики на місцевому рівні	16	2	2	10	2	О, Д, Т (15 б)
Тема 7. Шляхи удосконалення інструментарію бюджетної політики та системи місцевого оподаткування в Україні	13		2	10	1	О, Д, Т (15б)
Тема 8. Зарубіжний досвід формування бюджетної політики на місцевому рівні	13		2	10	1	О, Д, Т (15 б)
Індивідуальне завдання						10 б
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота з освітнього компонента «Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні» передбачає: підготовку до практичних занять з опрацюванням лекційного матеріалу, нормативно-правових документів та додатково рекомендованої літератури; виконання домашніх завдань з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення; виконання індивідуальних завдань та завдань дослідницького характеру тощо.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних (семінарських) заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання практичних завдань. Питання, які виносяться на самостійне опрацювання, включаються у тестові завдання при контрольному опитуванні з відповідної теми, а тому повинні опрацьовуватись студентом своєчасно.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях.

Питання і завдання для самостійної роботи, теми ІНДЗ та рекомендації щодо їх виконання містяться у методичних розробках з ОК «Оподаткування та бюджетна політика на місцевому рівні».

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені з об'єктивних причин заняття (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій викладача. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню поточних завдань.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom, Teams office 365, Moodle за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК Фінансова звітність суб'єктів господарювання – 100 балів. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з освітнього компонента.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів

мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в тому числа з використанням мобільних гаджетів), втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки "Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників" (<https://surl.li/ixtpzf>).

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності об'єктивної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), навчання за програмою подвійного диплома, працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)). У такому випадку навчання може відбуватися за індивідуальним графіком з використанням можливостей електронних курсів або інших Інтернет ресурсів. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки не дозволяється. Заборгованість за поточним оцінюванням повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до заліку. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з поточного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. У день складання заліку за основною сесією здобувач освіти не має права додавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази з: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом їх валідації (<https://surli.cc/zbjvcc>). Перезарахування результатів навчання, одержаних у формальній, неформальній та інформальній

освіті, розповсюджується на обов'язкові та вибіркові ОК.

Визнання результатів навчання шляхом перезарахування кредитів та результатів навчання з освітнім компонентом, отриманих у формальній освіті, здійснюється на підставі академічної довідки, залікової книжки здобувача освіти, додатка до диплому про попередню освіту. Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими за дуальною формою освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або на двох ОП.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 1 грудня та 1 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (<https://surli.cc/rxprjo>).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад,

всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;

– перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;

– подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

– участь в Global Money Week – до 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Формою підсумкового контролю з ОК Фінансова звітність суб'єктів господарювання є семестровий залік, який виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він може отримати без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку. У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості із заліку – 100 балів.

Питання до заліку

1. Історичні аспекти становлення місцевого оподаткування
2. Етапи становлення теорії оподаткування
3. Розвиток теорії місцевого оподаткування
4. Теорії оподаткування
5. Визначення понять «податок» та «місцеві податки і збори»
6. Розвиток системи місцевого оподаткування дореволюційної Росії
7. Місцеве оподаткування у радянській Росії
8. Нормативно-правове забезпечення місцевого оподаткування в Україні в умовах незалежності
9. Реформа місцевого оподаткування в контексті Податкового кодексу
10. Критерії оптимального місцевого оподаткування
11. Позитиви та негативи податків на власність
12. Роль місцевих податків і зборів у формуванні фінансової бази органів місцевого самоврядування
13. Характеристика основних елементів податку на нерухомість.
14. Характеристика основних єдиного податку.
15. Проблеми введення податку на нерухоме майно в Україні
16. Система місцевих податків і зборів та основи їх справляння

- 17.Необхідність і роль податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у формуванні дохідної бази місцевих бюджетів України.
- 18.Порядок обчислення та строки сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.
- 19.Характеристика основних елементів туристичного збору: платники, база справляння, ставки і термін сплати.
- 20.Характеристика рівня податкової незалежності зарубіжних країн
- 21.Системи локального оподаткування у зарубіжних країнах
- 22.Пряме оподаткування у зарубіжних країнах
- 23.Майнове оподаткування у зарубіжних країнах
- 24.Непряме оподаткування у зарубіжних країнах
- 25.Напрямки перебудови місцевого оподаткування
- 26.Сутність та принципи муніципальної бюджетної політики
- 27.Бюджетна стратегія і тактика (бюджетне планування та прогнозування)
- 28.Роль інституцій держави у реалізації бюджетної політики.
- 29.Законодавчо-нормативна база реалізації бюджетної політики
- 30.Цілі та завдання бюджетної політики державного та місцевого рівня
- 31.Бюджетний механізм: сутність і складові
- 32.Бюджетний моніторинг: призначення та інструментарій
- 33.Сутність та особливості організації бюджетного процесу
- 34.Методика аналізу якісних характеристик бюджету
- 35.Оцінки ефективності проведення бюджетної політики
- 36.Критерії оцінки реалізації бюджетної політики
- 37.Податкова політика: сутність, характер і функціональна спрямованість
- 38.Податковий механізм: елементи та чинники
- 39.Податковий тягар: поняття, показники і методи вимірювання
- 40.Функції податкової політики
- 41.Оцінка факторів впливу на бюджетну політику
- 42.Основні тенденції формування політики доходів
- 43.Елементи оподаткування як складові податкового механізму
- 44.Особливості реформування податкової політика держави в сучасних умовах.
- 45.Розмежування доходів між ланками бюджетної системи
- 46.Розподіл податкового навантаження: показники, підходи та моделі
- 47.Політика державних видатків: економічний зміст і соціальна спрямованість
- 48.Форми реалізації бюджетно-податкової політики.
- 49.Основні завдання бюджетного регулювання.
- 50.Вертикальне та горизонтальне бюджетне регулювання.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
----------------	---------------------

90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

2. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування : концептуалізація, практика, пріоритети: монографія/ Микола Карлін, Василь Проць, Наталія Проць, Луцьк – Вежа-Друк, 2023.– 253 с.
3. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с
4. Руденко, В. В., & Бей, С. О. (2024). Місцеве оподаткування в умовах фінансової децентралізації в Україні. *Актуальні питання економічних наук*, (6). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14603713>
5. Пилипів В., Козаченко Ю. Діагностика системи місцевого оподаткування: аналітичний звіт за 2023 р., 216 с.
6. Лисяк Л. В. Бюджетна політика розвитку територій України та забезпечення стійкості місцевих бюджетів / Л. В. Лисяк, А. І. Кушнір // Науковий погляд: економіка та управління. - 2020. - №1 (67). - С. 154 – 162
7. Проць Н. В., Руденко А. Формування та використання коштів бюджетів територіальних громад. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том. 2 № 30 (2022). С.46-55. .(0,6 а.а.)
8. Проць Н. В., Костенюк Т. Міжбюджетні відносини в системі бюджетного регулювання. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 4, 36 (Jan. 2024), 57–65. DOI:<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-04-57-65>. .(0,5 а.а.)

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державна казначейська служба України. URL:<http://www.treasury.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Законодавство України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.